

Introducció

Com qualsevol llengua, la nomenclatura zoològica reflecteix la història dels qui l'han produïda i és el resultat de pràctiques variables i contradictòries. Alguns dels nostres usos nomenclaturals són el resultat de la ignorància, de la vanitat, de la insistència tossuda per seguir predileccions individuals; com passa en el llenguatge en general, tenen molt de costum, d'orgull i de prejudici nacionals.

Els llenguatges corrents creixen espontàniament en innumbrables direccions, però la nomenclatura biològica ha de ser una eina exacta que transmeti un significat precís a les persones de totes les generacions.

J. Chester BRADLEY, «Prefaci» de la primera edició del *Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica*, 1961.

La quarta edició del *Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica*, com les edicions prèvies i com les anteriors *Règles internationales de la Nomenclature zoologique*, té un propòsit fonamental, que és proporcionar la màxima universalitat i continuïtat als noms científics dels animals, i que això sigui compatible amb la llibertat dels científics per a classificar els animals segons llurs criteris taxonòmics.

El Codi consta d'articles (que s'han de complir obligatòriament) i de recomanacions. Els articles estan pensats per a permetre als zoòlegs arribar a noms de tàxons que siguin correctes en circumstàncies taxonòmiques concretes. L'ús del Codi permet a un zoòleg determinar el nom vàlid de qualsevol tàxon a què pertany un animal en qualsevol nivell de la jerarquia espècie, gènere i família (incloent-hi subespècie, subgènere i categories del nivell família, com és ara subfamília i tribu). El Codi no regula totalment els noms dels tàxons per damunt del nivell família i no proporciona regles d'ús per sota de la categoria de subespècie.

Principis

El Codi es basa en uns principis subjacents determinats. Aquests principis són els següents:

1) El Codi no tracta de criteris taxonòmics, els quals no poden ser objecte de regulacions o restriccions.

2) La nomenclatura no determina la inclusivitat o exclusivitat de cap tàxon, ni el rang que cal donar a cap conjunt d'animals, sinó que més aviat proporciona el nom que cal emprar per a un tàxon, siguin quins siguin els límits taxonòmics o la categoria que hom li doni.

3) El recurs dels tipus portadors de nom permet que s'apliquin noms als tàxons sense entrar en criteris taxonòmics. Qualsevol nom dins l'àmbit del Codi (excepte els noms dels «grups col·lectius» i dels tàxons per damunt del nivell família) està permanentment lligat a un tipus portador de nom. Per

Introducció

a les espècies i les subespècies, aquest tipus portador de nom és o bé un exemplar únic, o bé un conjunt d'exemplars que constitueixen conjuntament el portador de nom; per als gèneres i subgèneres, és una espècie nominal; per als tàxons de les categories del nivell família, és un gènere nominal. Així, doncs, quan un taxonomista defineix un tàxon de qualsevol nivell, aquest pot contenir diversos tipus portadors de nom, cadascun dels quals amb un nom disponible per a fer-lo servir dins la seva categoria. El Principi de Prioritat (l'aplicació del qual pot ser modificada amb vista a l'estabilitat i la universalitat —vegeu el punt 4 més endavant—) s'utilitza per a determinar quin d'aquests noms és el vàlid.

4) Les regles nomenclaturals són eines dissenyades per a proporcionar la màxima estabilitat que sigui compatible amb la llibertat taxonòmica. D'acord amb això, el Codi reconeix que, en certs casos, l'aplicació rígida del Principi de Prioritat pot alterar el significat usual d'un nom acceptat durant molt de temps per a validar un nom poc conegut o àdhuc pràcticament oblidat. Així, doncs, les regles han de permetre que el Principi de Prioritat no es tingui en compte en els casos en què l'aplicació pugui anar contra l'estabilitat o la universalitat, o bé pugui causar confusió. Per a aquests casos, el Codi inclou disposicions que modifiquen l'aplicació automàtica del Principi de Prioritat, ja sigui amb relació a l'establiment o a la precedència dels noms, a la fixació de tipus portadors de nom, a la grafia d'un nom o a qualsevol altra qüestió.

5) Per tal d'evitar ambigüitats, l'ús del mateix nom per a diferents tàxons no s'ha de donar mai i és prohibit. Es tracta del Principi d'Homonímia.

6) El Codi proporciona una guia als zoolòlegs que necessiten establir noms nous, així com unes regles per a determinar si un nom prèviament proposat és disponible i amb quina prioritat, si el nom requereix esmenes per usar-lo correctament i per a permetre que es pugui esbrinar (i, si cal, fixar) el tipus portador de nom del tàxon que indica.

7) El Codi proporciona també la seva pròpia interpretació i administració, i prescriu la constitució i la manera de fer de la Comissió Internacional de Nomenclatura Zoològica i amb quines condicions es pot esmenar el Codi.

8) En nomenclatura zoològica, no hi ha «jurisprudència». Els problemes de nomenclatura es decideixen mitjançant l'aplicació directa del Codi i mai per referència a un precedent. Si se sol·licita a la Comissió una decisió sobre un cas concret, la decisió s'aplica exclusivament al cas en qüestió.

Antecedents històrics

L'origen d'un Codi de Regles de Nomenclatura Zoològica acceptat internacionalment és conseqüència de la confusió de noms que tingué lloc en la literatura zoològica a principi del segle XIX. A partir de la publicació de

la desena edició del *Systema naturae* de Linné el 1758 i de l'adopció en aquesta obra dels noms binomials per a les espècies d'animals, el segle següent veié com s'expandia i es desenvolupava el nou sistema en diferents llocs i de distintes maneres per als diferents grups animals. En el segon quart del segle XIX els usos dispersos eren freqüents i s'havia fet evident arreu la necessitat d'un acord per a aconseguir la universalitat dels noms científics dels animals i una estabilitat més gran.

A més, la gran explosió del nombre d'espècies conegudes, causada pel desenvolupament de la ciència i per l'activa exploració de països de fora d'Europa, tingué com a conseqüència una gran multiplicitat de noms. Molts eren sinònims derivats de les investigacions de científics que treballaven de manera independent. El disseny de mètodes acceptats universalment per a decidir noms vàlids esdevingué un assumpte crucial.

El més important dels primers intents per regular la nomenclatura zoològica fou el de Hugh Strickland. Les regles proposades per Strickland i els seus col·legues van conformar allò que des d'aleshores s'anomena «Codi de l'Associació Britànica» o «Codi de Strickland». El seu títol oficial era *Series of propositions for rendering the nomenclature of Zoology uniform and permanent*. A partir de 1842, any en que fou presentat a l'Associació Britànica per al Progrés de la Ciència per un comitè que incloïa zòlegs tan distingits com ara Charles Darwin, Richard Owen i John Westwood, aquell Codi es traduí i distribuí llargament i tingué una gran influència. Fou publicat a França, Itàlia i als Estats Units d'Amèrica. Fou acceptat pel Congrés Científic de Pàdua del 1843, per la Societat Americana de Geòlegs i Naturalistes el 1845 i fou adoptat per l'Associació Britànica per al Progrés de la Ciència el 1846. Posteriorment fou revisat i constituí la base del Codi formulat per Henri Douvillé (1881), que van adoptar internacionalment els geòlegs, i el Codi de la Unió d'Ornitòlegs Americans (1886).

Com a resultat de la discussió en els congressos internacionals de geologia (París, 1878; Bolonya, 1881), quedà clara la necessitat d'assolir un acord internacional formal perquè les regles cobrissin tots els noms zoològics, amb independència de les corporacions o les disciplines que les haguessin d'emprar, i que fossin aplicables a animals, tant fòssils com actuals. En el 1r Congrés Internacional de Zoologia (París, 1889), el Congrés adoptà, en part, unes regles redactades per Maurice Chaper i Raphael Blanchard, i va remetre la qüestió al 2n Congrés (Moscou, 1892) perquè les discutís. El 3r Congrés (Leiden, 1895) nomenà una comissió de cinc zòlegs (R. Blanchard, J. V. Carus, F. A. Jentink, P. L. Sclater i C. W. Stiles) perquè formulés un «còdex» i n'informés el 4t Congrés (Cambridge, Regne Unit, 1898). Aquest fou el naixement de l'actual Comissió Internacional de Nomenclatura Zoològica. Després d'afegir-s'hi deu membres més i d'un nou

Introducció

estudi, el 5è Congrés (Berlín, 1901) adoptà l'informe generat i es publicà un codi de regles en francès, anglès i alemany el 1905 que incorporava la decisió del Congrés. Aquest codi, que portava per títol *Règles internationales de la Nomenclature zoologique*, juntament amb una sèrie d'esmenes derivades de congressos posteriors (Boston, 1907; Mònaco, 1913; Budapest, 1927; Pàdua, 1930) es mantingué vigent fins al 1961, en què fou substituït totalment per la primera edició de l'*International Code of Zoological Nomenclature*. Aquest resultat dels estudis fets en els congressos organitzats després de la guerra de 1939-1945 (París, 1948; Copenhaguen, 1953; Londres, 1958); Norman R. Stoll, president del Comitè Editorial, féu una relació detallada del treball que culminà en l'edició del 1961 en la seva introducció d'aquesta edició. El 1964 se'n publicà una segona edició que incorporava esmenes adoptades a Washington (1963).

Per a la majoria dels zòlegs de l'època, el 17è Congrés Internacional de Zoologia (Mònaco, 1972) semblava que havia de ser el darrer congrés general de zoologia. En aquell congrés es prengueren les decisions pertinents per a esmenar la segona edició (1964), a més, per tal d'assegurar els mecanismes per a la continuïtat i l'actualització futures del Codi, es prengué la decisió de transferir la responsabilitat de codis futurs (i de la Comissió) dels congressos internacionals de zoologia a la Unió Internacional de Ciències Biològiques (IUBS).

La IUBS acceptà la responsabilitat del Codi i de la Comissió en la seva XVII Assemblea General (Ustaoset, Noruega, 1973). Com a resposta a les propostes de canvis fonamentals i substantius en el Codi efectuades per la comunitat de zòlegs de l'època i per tal d'eliminar ambigüïtats, la Comissió preparà i aprovà una tercera edició del Codi amb l'autoritat de la IUBS al final del 1983, que es publicà el 1985. La introducció d'aquesta obra dóna compte dels canvis adoptats en aquesta edició, dels comentaris sobre les propostes i de la votació de la Comissió.

Richard Melville, anterior secretari de la Comissió, donà una relació més detallada del desenvolupament de la nomenclatura zoològica i dels actes que menaren al modern Codi en la història del centenari de la Comissió que es publicà el 1995 amb el títol *Towards stability in the names of animals*.

Les dècades de 1970 i 1980 van veure nous canvis remarcables en l'orientació professional i en els estudis universitaris dels zòlegs, canvis en la metodologia de la taxonomia derivats sobretot de nova informació genètica i de la utilització dels ordinadors, una literatura creixent i canvis accelerats en la tecnologia de la informació, incloent-hi l'edició electrònica. Quedà ben palès que la Comissió havia de treballar per fer una quarta edició que assumís les conseqüències d'aquests factors i d'altres, entre els quals s'havia d'incloure un ecumenisme més gran de la ciència biològica que menés

a pressions en el si de la IUBS per tal d'assolir una consistència més gran entre els diversos codis de nomenclatura.

L'octubre de 1988, a Canberra, la Comissió nomenà un Comitè Editorial, i les propostes es van sotmetre a discussió en les reunions de la Comissió i de la Secció de Nomenclatura Zoològica de la IUBS a Maryland (1990) i a Amsterdam (1991), i en les reunions del Comitè de Leiden (1991) i Hamburg (1993). Seguidament, pel maig de 1995, es féu públic un esborrany de discussió. En un any es van generar gairebé vuit-centes pàgines de comentaris d'unes cinc-centes fonts, moltes de les quals eren grups de zòdlegs; alguns d'aquests comentaris es van publicar a *The Bulletin of Zoological Nomenclature*. El Comitè Editorial, reunit a Vicenza el juny de 1996, considerà tots els comentaris (la major part havien estat enviats mitjançant el correu electrònic) i el text, i l'agost del mateix any es presentà un informe a la Comissió i a la Secció de Nomenclatura Zoològica a Budapest. Els comentaris van mostrar que algunes de les propostes temptatives de l'esborrany de discussió (com la proposta de «registrament» obligatori de nous noms i l'abolició de la concordança en gènere gramatical en les combinacions de noms genèrics i específics) no eren prou acceptables per als zòdlegs com perquè fossin adoptades. Mitjançant una votació postal (1997), la Comissió acceptà un esborrany revisat amb petites esmenes. La Comissió, en votar, féu un cert nombre de suggeriments d'aclariment que han estat incorporats a aquesta edició.

Al mateix temps que el Comitè Editorial treballava en la present edició, la IUBS abonà fortament estudis i simposis per a valorar la necessitat d'uniformitzar la nomenclatura biològica i per a examinar les dificultats que s'haurien de superar abans que es pogués desenvolupar un codi de nomenclatura biològica acceptable (un «biocodi»). La feina feta ha revelat que seria prematur introduir en aquesta edició canvis fonamentals en els principis establerts i en l'estructura que són a la base del Codi. Els diferents codis han divergit tant en aspectes fonamentals des dels seus primers començaments, que la introducció de regles comunes ara, i l'aplicació d'aquestes regles als noms establerts sota els diferents codis i que tenen un ús estable, produiria molta inestabilitat nomenclatural. Actualment, tots els codis tracten d'aconseguir un grau d'uniformitat terminològica més gran. Però l'absència d'una equivalència directa en significat de conceptes universalment aplicables, com és ara «disponibilitat» (zoologia) i «vàlidament publicat» (botànica i bacteriologia —en les quals el mateix terme té sentits diferents—), ha fet que aquesta tasca sigui impossible de moment. Tanmateix, i malgrat això, la feina per a desenvolupar un «biocodi» aplicable als nous noms ha anat progressant sota els auspicis de la IUBS. Anticipant-nos al futur, si el progrés en totes les disciplines continua vers el desenvolupament de sistemes acceptables de registrament de nous noms i la catalogació ofi-

Introducció

cial de tots els noms disponibles, de manera que les regles que els protegeixen es puguin convertir en una cosa del passat, el Codi únic esdevindrà una possibilitat.

La present edició

El modern *Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica* és un document complex i rigorosament integrat, igualment que els seus predecessors. La seva complexitat en part resulta del seu entramat d'articles interdependents. Però la causa principal és el requisit que les regles obligatòries per als actes i noms nous actuals no han de transtornar les accions realitzades per les generacions passades, que es basaven en regles o convencions nomenclaturals diferents i menys restrictives.

Per exemple, molts d'aquests noms són producte del període anterior a les *Règles*, quan l'aplicació del principi dels tipus portadors de nom, tan fonamental avui dia per a la identificació objectiva dels noms i per a establir la sinonímia, no estava regulat. Aquest principi es va introduir en les regles per als noms del nivell gènere amb efecte des del 1931, i l'obligació de fixar explícitament els tipus portadors de nom per als nous tàxons del nivell espècie s'introdueix en l'edició actual. Abans d'existir una base estrictament objectiva per a identificar els noms amb els tàxons, era fàcil aplicar incorrectament els noms, i de fet sovint es cometien incorreccions en aquest sentit. Així, doncs, al mateix temps que obliguen a la identificació precisa dels tipus portadors de nom, les disposicions sobre els tipus han de proporcionar mitjans per a la protecció dels noms que s'establiren sota regles menys precises.

Atès que les disposicions del Codi són interdependents fins a un cert punt, poden aparèixer fàcilment disposicions contradictòries i redaccions distintes que condueixin a interpretacions oposades. Conseqüentment, el llenguatge que s'hi empra ha de ser precís; cal emprar paraules i frases idèntiques una vegada i una altra, i caldrà que hi hagin referències encreuades tot sovint. Molts zoòlegs opinaran que aquests requisits produeixen una prosa tediosa i pedant que pot semblar excessivament legalista. No ens disculpem per la redacció escollida, perquè creiem que la interpretació ha d'estar fora de qualsevol dubte, encara que sigui a costa de l'elegància. També per a reduir l'ambigüitat, el glossari és part integral del Codi: quan es dona un significat en el glossari, aquest i només aquest és el significat que cal emprar en la interpretació del Codi.

Per saber si el Comitè ha reeixit en el propòsit de proporcionar un Codi que pugui ser interpretat fàcilment per la majoria dels taxonomistes en exercici i d'altres persones, haurem d'esperar que l'aplicació que se'n faci ens ho digui. En aquest sentit, val a dir que tots els que han redactat les edicions prèvies del Codi actual (i els seus predecessors) tenien la mateixa esperança.

Quan l'experiència ha mostrat que seria desitjable una reordenació del material respecte a les edicions prèvies, hem fet la reordenació pertinent. Fora d'això, la quarta edició segueix l'ordenació de la tercera.

Desenvolupament dels principis subjacents

El Codi sempre ha seguit el principi subjacent que, perquè puguin ser disponibles, els noms s'han de publicar en còpies múltiples, idèntiques i durables. Així, s'ha assegurat d'una manera efectiva que, amb independència d'on i quan es van publicar, els noms i les descripcions de nous tàxons siguin accessibles permanentment i es puguin consultar amb facilitat; a més, això fa que no hi hagi cap dubte que un nom qualsevol ha estat presentat públicament de la mateixa manera a tots els zoòlegs. Tanmateix, es pot qüestionar que el sistema actual compleixi efectivament els objectius de permanència i accessibilitat avui dia en què la publicació i la comunicació electròniques estan esdevenint un mitjà cada cop més freqüent d'intercanvi i cerca d'informació, i hi ha una gran quantitat de documents efímers que compleixen els criteris de «publicació».

Durant el darrer mig segle, el Codi s'ha anat allunyant de l'assumpció, i més tard del requisit, que els nous noms s'han de publicar mitjançant un mètode que faci servir tinta sobre paper. Les *Règles* del 1905 no especificaven cap mètode en particular; però en aquella època la major part de la informació científica es distribuïa en obres compostes i estampades amb tinta. La tecnologia canviava, per la qual cosa el Congrés de París del 1948 considerà necessari restringir la publicació a la reproducció mitjançant tinta sobre paper, un requisit incorporat en l'edició del Codi del 1961. En la tercera edició (1985), el requisit de tinta sobre paper es va eliminar per a les noves obres que tinguessin certes garanties dirigides a eliminar la major part dels documents de tipus efímer. En la quarta edició s'admeten discos de làser únicament de lectura (subjectes a certes restriccions) com a mètode acceptable, però no la distribució mitjançant senyals electrònics. Tanmateix, a llarg termini i amb el desenvolupament de nous sistemes d'informació, sembla probable que la solució no consistirà a anar superposant esmenes a una definició de publicació, sinó més aviat a desestimar-la i trobar la manera de substituir la «publicació» com a determinant primari de la disponibilitat.

Mentre s'enllestia la present edició, la Comissió considerà una proposta per a introduir com a determinant el registrament de tots els noms nous. La reacció pública hi fou contrària; la principal dificultat argumentada pels opositors fou que actualment no existeix cap procediment acceptable. Tanmateix, sembla probable que els botànics portin a terme un sistema de registrament de nous noms i podria ser que la seva experiència doni com a resultat, al seu moment, un mecanisme acceptable per a resoldre la dificultat encara més gran (en termes de nombre de noms nous) que es dona en zoo-

Introducció

logia. Com a màxim, la Comissió ha pogut aconseguir en aquesta edició recomanar als autors que tots els noms nous es posin en coneixement del *Zoological Record* i requerir que qualsevol nom nou s'identifiqui explícitament com a tal en la publicació original.

En aquesta edició s'ha progressat en l'establiment d'un mecanisme per a facilitar l'accés als noms prèviament establerts i per a aconseguir la certesa que les cerques que es facin dels noms siguin completes i permetin a grups internacionals d'especialistes la compilació de llistes de noms disponibles existents i coneguts en els principals camps taxonòmics, i també que la Comissió adopti aquestes llistes. Els noms que no figurin en la *Llista* adoptada corresponent no seran disponibles. Un sistema similar ha estat adoptat ja per a tots els gèneres i espècies en microbiologia, especialitat en què ni els noms antics ni els nous estan disponibles si no han estat registrats oficialment.

Un altre punt fonamental subjacent del sistema que es qüestiona actualment és l'ús de la gramàtica llatina que el Codi requereix en un cert nombre d'articles; es pot esperar que tan sols uns pocs zoòlegs d'avui, o del futur, tindran una comprensió suficient d'aquesta llengua, i molts troben complicat aquest requisit.

Com en els codis previs, l'edició actual conserva el requisit que els noms del nivell espècie que siguin adjectius llatins o llatinitzats hagin de concordar sempre en gènere gramatical amb el nom del gènere amb què es combinen. Es considerà una proposta que hauria permès que es tractessin els noms de les espècies i subespècies com si fossin paraules arbitràries (és a dir, com si no s'haguessin de tractar mai com a adjectius llatins), de manera que llurs grafies serien invariables i independents del gènere gramatical del nom de gènere amb què es combinessin. La proposta no tan sols hauria facilitat la feina dels qui no saben llatí, sinó que, a més, hauria facilitat la cerca electrònica. Però, com que la majoria dels qui van respondre considerà que les diferents maneres proposades d'aconseguir grafies immutables tenien inconvenients i no podien ser acceptades, la proposta va ser retirada. Tanmateix, en aquesta edició s'han fet alguns canvis per tal de simplificar la identificació del gènere gramatical en els noms del nivell gènere i la formació d'arrels per als noms del nivell família, que la Comissió espera que reduiran les dificultats dels qui no tenen coneixements de llatí.

El canvi potser més significatiu de manera de fer que ha aprovat la Comissió ha estat introduir un cert nombre de línies d'acció automàtiques en casos que requerien prèviament la intervenció de la Comissió. Entre aquests, hi ha l'exigència de no seguir automàticament el Principi de Prioritat en certs casos en què l'ús actual de noms o grafies es vegi amenaçat pel restabliment de noms en desús proposats abans del 1900. També, si un zoòleg descobreix que, quan s'establí un gènere o subgènere, l'espècie tipus va ser identificada erròniament, té la capacitat de fixar com a espècie tipus l'espècie realment nomi-

nada per l'autor original o bé l'espècie nominal que s'adigui amb el nom en ús. Els casos d'aquestes dues categories estan entre els més comuns dels enviats a la Comissió, amb la qual cosa l'eliminació de la necessitat de presentar-los evitarà retards i incerteses. En els casos en què l'acció individual d'un autor possiblement dificulti més que no pas promogui una solució acceptable, la línia d'acció prescrita segueix sent adreçar-se a la Comissió, la qual està sempre oberta com a via d'apel·lació; queda també oberta com a línia d'acció per a aquells casos en què el Codi no proporcioni una solució automàtica.

Els canvis principals introduïts en aquesta edició queden explicats a continuació. Cal consultar el mateix Codi per a veure la redacció de les disposicions concretes. Les tres primeres, que es refereixen a les propostes de noms nous, confirmen la pràctica professional actual.

Canvis que afecten les propostes de nous noms

1. Un nom nou publicat després del 1999 no esdevé disponible si no s'indica explícitament com a tal, preferiblement mitjançant l'ús d'un terme com *sp. nov.*, *gen. nov.*, *fam. nov.*, *nom. nov.*, o per un terme directament equivalent en l'idioma en què estigui escrita l'obra.

2. Després del 1999, la proposta d'un nou tàxon nominal del nivell espècie ha d'incloure la fixació d'un tipus portador de nom per a aquell (un holotip o un sintip indicats expressament), de tal manera que permeti el reconeixement posterior d'aquest tipus.

3. Quan el tipus portador de nom d'un tàxon del nivell espècie proposat després del 1999 consti d'un o més exemplars conservats, cal que el proponent inclogui una declaració esmentant la col·lecció en què s'ha deixat o es deixarà el tipus portador de nom.

4. La proposta després del 1999 d'un nou tàxon nominal del nivell gènere per a restes fòssils (un icnotàxon) ha d'incloure la designació d'una espècie tipus.

5. Un autor que estableixi un nom nou del nivell família després del 1999 pot adoptar una arrel per al nom del gènere tipus que no derivi pròpiament del genitiu del nom de gènere segons els principis de la gramàtica llatina, i els autors posteriors hauran de mantenir la grafia resultant del nom del nivell espècie (es recomana que, si és necessari per a evitar homònims del nivell família, els autors aprofitin aquesta disposició per a adoptar el nom de gènere sencer com a arrel).

Construcció de les designacions de lectotips

6. Les designacions de lectotips fetes després del 1999 requereixen l'ús del terme llatí *lectotipus* o d'una traducció directa d'aquest, acompanyat d'una declaració per tal que la designació es faci amb el propòsit d'aclarir l'aplicació del nom a un tàxon donat.

Introducció

Qüestions que afecten els neotips

7. Si es redescobreix un holotip, un sintip o un lectotip prèviament perduts d'una espècie tipificada posteriorment mitjançant un neotip, l'exemplar o els exemplars tipus originals reemplaçaran automàticament el neotip i es convertiran en el tipus portador de nom. Si això causés confusió o inestabilitat, qualsevol autor pot demanar a la Comissió la reinstauració del neotip.

8. Si el tipus portador de nom actual d'un tàxon del nivell espècie no està identificat, de manera que l'aplicació correcta del nom a un tàxon particular esdevé dubtosa (és a dir, el nom és un *nomen dubium*), qualsevol autor pot demanar a la Comissió que el rebutgi i designi un neotip.

Canvis que afecten la publicació

9. Una obra no impresa en paper apareguda després del 1999 en còpies inalterables, durables, nombroses i idèntiques (p. ex., en discos òptics únicament de lectura) es pot considerar com a publicada si l'obra en si conté una declaració en el sentit que s'han dipositat còpies en la forma en què s'ha publicat en almenys cinc biblioteques principals públicament accessibles esmentades en la mateixa obra.

10. Amb vista a la nomenclatura zoològica, els tipus de materials següents es consideren no publicats:

- a) els textos o les il·lustracions distribuïts electrònicament;
- b) les còpies descarregades o les impressions d'aquest material;
- c) els resums de treballs, cartells, conferències, etc., distribuïts als participants de congressos, simposis i altres reunions que no s'han publicat d'una altra manera;
- d) les separates distribuïdes després del 1999 abans de la data de publicació especificada en l'obra de què la separata forma part.

Mesures que faculden els autors a actuar per preservar l'ús establert

11. Es pot exigir a un autor (sense una decisió de la Comissió) que no desplaci un nom que hagi estat usat com a vàlid per almenys deu autors en vint-i-cinc publicacions durant els cinquanta anys anteriors i que cobreixin almenys un període no inferior a deu anys, en favor d'un sinònim o homònim anterior que no hagi estat usat com a vàlid des del 1899.

12. En la major part dels casos, es pot exigir que un autor mantingui la grafia concreta d'un nom en ús predominant, àdhuc si se sap que no és l'original; p. ex., les grafies dels noms del nivell família en ús actual s'han de mantenir, fins i tot si estan formades a partir d'arrels gramaticalment incorrectes.

13. Com ja s'ha dit, si un autor descobreix que la fixació de l'espècie tipus d'un tàxon del nivell gènere es basa en una identificació errònia de l'es-

pècie tipus, l'autor pot fixar com a espècie tipus, per tal d'afavorir l'estabilitat i sense demanar-ho a la Comissió, o bé l'espècie taxonòmica realment implicada, o bé l'espècie nominal mal identificada fixada anteriorment.

14. Si es troba que un nom actualment en ús generalitzat per a un tàxon del nivell família és posterior que un nom actualment en ús per a un dels seus tàxons subordinats del nivell família, el nom usat per al tàxon de categoria superior no s'ha de reemplaçar pel nom del tàxon subordinat.

Llistes de noms disponibles

15. La Comissió queda facultada, amb reserves, per a adoptar llistes de noms en els principals camps taxonòmics. Els noms que es considerin en l'àmbit d'aquesta llista adoptada però que no hi estiguin inclosos es consideraran no disponibles. La Comissió tan sols pot adoptar llistes que han estat proposades per corporacions internacionals, i únicament després de la publicació de les propostes, d'una àmplia consulta amb comitès d'especialistes i d'altres persones, i de tenir en compte els comentaris públics.

Conclusió

Com en les edicions precedents, els taxonomistes i altres usuaris d'aquesta edició del Codi trobaran un compromís entre l'aventura i el conservadorisme, la qual cosa no agradarà tothom. Tanmateix, en aquest compromís, el Codi reflecteix les múltiples veus contemporànies de zoòlegs en exercici escoltades per la Comissió abans d'arribar a les conclusions respecte a les propostes fetes pel Comitè Editorial i publicades per tal de rebre comentaris a l'esborrany de discussió del 1995. Com els seus predecessors, el Codi resultant és una mescla d'aclariments d'allò que ja estava en edicions anteriors i de noves mesures dissenyades per a afrontar els reptes de la ciència moderna.

La quarta edició no dirà la darrera paraula. Els zoòlegs en general, i la Comissió en particular, continuaran la redacció del Codi per tal de reduir encara més l'ambigüitat i per a adobar les deficiències en el tractament de les produccions del passat i del present (i, fins allà on puguem preveure, de les del futur). Tant la ciència mateixa com els sistemes socials i tècnics en què treballen els científics canvien constantment, i el Codi ha de continuar evolucionant per tal d'afrontar aquests canvis. Els zoòlegs poden estar segurs que ho continuarà fent.

W. D. L. RIDE
President, Comitè Editorial
Universitat Nacional Australiana
Canberra, Territori de la Capital Australiana
Maig de 1999